

UTLYSNING

Kartlegging av utnyttelsesmuligheter for rygg av sei og skinn fra tørrfisk- og klippfiskproduksjon

FHF lyser ut inntil 2,5 mill. kroner til kartlegging og testing av mulighetene for å utnytte rygg av sei og skinn fra tørrfisk- og klippfiskproduksjon.

Utlysningen er en invitasjon til FoU-miljøer (universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter), i samarbeid med hele verdikjeden, jfr., aktører fra konvensjonell industri, og relevante aktører som jobber med videreforedling av restråstoff. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser* skal følges ved utarbeidelse av søknad (Vedlegg 2).

Søknader sendes til: post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 23/00037

Tidsplan

16.02.2023: Utlysning offentliggjøres

24.03.2023: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 13:00)

Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering i løpet av april.

Oppstart av prosjekt etter nærmere avtale.

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Dersom behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 10.03.2023 kl 12:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Bearbeiding og produksjon av bærekraftige sjømatprodukter i Norge er et viktig mål som skal oppnås gjennom flere tiltak. Økt anvendelse av restråstoff som for eksempel flekket rygger av sei og skinn fra konvensjonell produksjon kan ha mulighet for å bidra til økt verdiskaping i næringen.

Allerede i 2011 var det årlige råstoffgrunnlaget av torskerygger på 15.000–20.000 tonn. I Møre og Romsdal produseres det rundt 11 000 tonn rygger av flekket fisk årlig, hovedsakelig av torsk og sei fra klippfiskproduksjon. I prosjektet FHF-901169- [utnyttelse av rygger i klippfiskproduksjon](#) er det dokumentert utbyttmålinger og maskinell fraksjonering av produkter fra rygger (loins, ryggbein og svømmeblære). Eksport av hele torskerygger har økt i verdi pga. svømmeblære til et godt betalende asiatisk marked, mens rygger av sei, brosme og lange i liten grad omsettes da de ikke har de samme egenskapene. De senere årene har også volumet av seirygger økt som følge av økt etterspørsel etter klippfisk av sei. Egenskaper til seirygger samt rygger fra lange og brosme, må derfor undersøkes for alternative anvendelser. Disse produktene bør også vurderes inn mot gjødsel, fôr og pet-food markedet, da det er flere aktører som kan benytte råstoffet. Med fokus på bærekraft og kortreisthet, er marint restråstoff igjen aktuelt som ressurs for disse alternativene.

Bearbeiding i Norge gir grunnlag for flere produkter av klippfisk og tørrfisk etter utvanning/bløyting og luting. Det fører til mer avskjær som nakker med ørebein, buker, finner og spord, nakkevirvel, fiskeskinn, etc. I prosjektet UTHENGT (FHF-901706)-[Alternativer anvendelser av avskjær til tørrfiskproduksjon](#), ble det kartlagt egenskaper for tørt restråstoff (nakker med ørebein) og vått restråstoff (finner, spord, fiskeskinn). Produsenter av marint kollagen viste stor interesse for skinn av tørrfisk i prosjektet og kan være en alternativ retning for fiskeskinn i dag når økt etterspørselen har medført at markedsprisen har økt.

For at næringsaktørene skal kunne vurdere i hvilken grad det kan være lønnsomt å utvikle produkter basert på disse råvarene må potensialet kartlegges.

Målsetting

- Utvikle ny kunnskap for å kunne øke utnyttelse og verdiskapning av flekket rygger av sei, brosme og lange.
- Utvikle ny kunnskap for å kunne øke utnyttelse og verdiskapning av skinn og andre typer restråstoff ved tørrfisk og klippfisk produksjon.

Delmål:

- Kartlegge potensialet i ulike typer restråstoff og aktuell prosesseteknologi for totalutnyttelse av alle fraksjoner.
- Kartlegge produkttegenskaper av råstoff: rygg av sei, lange og brosme (tilgjengelig volum, kjemisk sammensetning, form og stabilitet) som kan brukes til bl.a. gjødsel, pet-food, fôr.
- Kartlegge produkttegenskaper og krav for skinn til collagen produksjon.
- Gjennomføre en test av ferdig produkt hos potensielle kunder.
- Beregne mulig inntjeningspotensial ved foredling av råstoffet med definerte forutsetninger.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Utlysningen har en økonomisk ramme på inntil 2,5 millioner kroner.
- FHF tar sikte på finansiering av ett prosjekt
- Det kan søkes om finansiering av prosjekter med varighet på inntil 2 år, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode. Begrunnelse for dette må komme tydelig fram i søknaden.
- Problemstilling(er) og prosjektplan skal tydelig forankres i eksisterende kunnskap, og eventuelle synergier med andre relevante pågående aktiviteter skal beskrives.
- Samarbeid med næringsaktører vil bli vektlagt og dokumenteres i form av intensjonsavtale med aktører som representerer hele verdikjeden.
- I gjennomføringsplanen skal det oppgis klare leveranser fra hver aktivitet eller arbeidspakke, med tilhørende beskrivelse av hvordan leveransene vil gi næringsnytte på kort eller lengre sikt.
- I prosjektplanen skal det vises hvordan næringen så raskt som mulig kan dra nytte av resultater som oppnås underveis, det vil si at delresultater skal rapporteres, og det skal utarbeides en plan for hvordan resultatene formidles og kan implementeres i næringen.

Generelle forutsetninger

Det skal gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskaps- og erfaringsgrunnlag, og hvordan prosjektet samspiller eller er koordinert opp mot tilgrensende aktiviteter eller prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Dersom relevant, skal også avgrensning og koordinering opp mot andre pågående aktiviteter, prosjekter eller søknader beskrives.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Organisering

Oppdragsgiver vil være FHF, som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjekt organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved prosjektbeskrivelsen). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer havbruksnæringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal delta på møter i referansegruppen, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å ta med kostnader til referansegruppemøter i budsjettet.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt 6 i FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser* (Vedlegg 2). Artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside for prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottaker/ FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseform for å best mulig bidra til at kunnskap fra prosjektet raskest mulig kan tas i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende kriterier (med vektning i parentes):

- (1) Prosjektbeskrivelsens relevans til utlysningen og målet med arbeidet
- (0,8) Konkret og realistisk beskrivelse av næringsnytte
- (0,8) Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk
- (0,7) Beskrevet prosjektkvalitet inkl. gjennomføringsevne, faglige forutsetninger og risiko
- (0,5) Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte
- (0,5) Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet/prosjektet
- (0,3) Tilknytning til relevante aktiviteter/prosjekter
- (0,3) Prosjektforslagets vurderbarhet og dokumentkvalitet.

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen.
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser.
- Be om avklaringer før og under evalueringen.
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning.
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis dette kan styrke den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke eksternt kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknadene gjennomgås for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt.
- Søknadene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra eksternt kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp. NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
- FHF's gjeldende standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 3).
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat og retningslinjer for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)